

Vides pārraudzības
valsts birojs

Informācija

Publicēts: 29.05.2021.

Eiropas Ekomarķējums

Eiropas Savienības (ES) Ekomarķējums ir brīvprātīga sistēma, kas dibināta 1992.gadā ar mērķi popularizēt produktus, kuru ietekme uz vidi visā aprites ciklā ir iespējami maza, un lai sniegtu patērētājiem precīzu, nemaldinošu un zinātniski pamatotu informāciju par produktu ietekmi uz vidi.

Ekomarķējuma sistēmu regulē Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 25.novembra Regula (EK) Nr.66/2010 (ES Regula) par ES Ekomarķējumu. ES Regulas 4.pantā minētā kompetentā iestāde ES ekomarķējuma piešķiršanai Latvijā ir Vides pārraudzības valsts birojs (Birojs) atbilstoši Vides aizsardzības likuma 38.panta (1) daļai.

Produktus un pakalpojumus, kam piešķirts Ekomarķējums, var atpazīt pēc Ekomarķējuma logo – Ekopuķītes. Logo – Ekopuķīte - simbolizē konkrētu vides aizsardzības, veselības aizsardzības un produktu kvalitātes standartu izpildi, ko apstiprinājusi Eiropas Komisija (EK).

Atbilstoši ES Regulas 9.panta 4.punktam un Vides aizsardzības likuma 38.panta (11) punktam uzņēmēji (ES ekomarķējuma pretendenti), kas iesniedz Birojam pieteikumu par ES ekomarķējuma piešķiršanu produktam, sedz pieteikuma izskatīšanas un produkta reģistrācijas izmaksas, kā arī izmaksas, kas saistītas ar testēšanu un atbilstības novērtēšanu attiecībā uz ES ekomarķējuma kritērijiem saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 17.septembra noteikumos Nr.877 „[Noteikumi par Vides pārraudzības valsts biroja sniegto publisko maksas pakalpojumu cenrādi](#)” (Noteikumi Nr.877) apstiprinātu maksas pakalpojuma cenrādi. Latvijā izveidotā maksas sistēma paredz diferencētu maksas apmēru lieliem, maziem, vidējiem un mikrouzņēmumiem, kā arī atvieglojumus pretendentiem, kas savos uzņēmumos ieviesuši vides pārvaldības sistēmas (EMAS vai ISO 14001). Ekomarķējuma pieteikuma maksas apmērs noteikts no 199,20 *euro* līdz 924,87 *euro*, savukārt ES ekomarķējuma gada maksas apmērs noteikts no 239,04 *euro* līdz 1067,15 *euro*.

Ekomarķējuma pozitīvie aspekti

ES Ekomarķējuma sistēma ir veidota kā viens no ES brīvprātīgajiem vides politikas instrumentiem ilgtspējīgai attīstībai. Sistēmas pamatā ir preventīva produktu ražošanas un pakalpojumu sniegšanas radītās tiešās un netiešās ietekmes mazināšana visos to dzīves cikla posmos, un tās mērķis ir sekmēt un stimulēt tādu preču ražošanu un pakalpojumu sniegšanu, kuru ietekme uz vidi ir

samazināta līdz minimumam, vienlaikus veicinot arī atbildīgu un videi draudzīgu patēriņu.

Ražotāji vai pakalpojuma sniedzēji, kuriem piešķirts ES ekomarķējums, to var izmantot kā atbildīgas uzņēmējdarbības atpazīstamības zīmi gan biznesa attiecībās, gan individuālajā izvēlē. ES ekomarķējums var dot ieguldījumu arī uzņēmumu konkurētspējas, tostarp eksporta potenciāla celšanai, jo sistēmai ir vienota atpazīstamības zīme visā ES, kā arī Skandināvijas tirgū pieprasījumam pēc atbildīgas ražošanas precēm un pakalpojumiem ir salīdzinoši senākas un spēcīgākas tradīcijas.

Kritēriji

Eiropas ekomarķējuma sistēmā katrai produktu grupai tiek izstrādāti ekoloģiskie kritēriji, kuru mērķis ir samazināt produkta ietekmi uz vidi visā tā dzīves ciklā – no ražošanas līdz nonākšanai atkritumos. Kritērijus izstrādā ekspertu darba grupas prezidējošās dalībvalsts vadībā, konsultējoties ar visu ieinteresēto pušu pārstāvjiem (ražošanas un mazumtirdzniecības uzņēmumiem, valsts un nevalstiskajām patērētāju tiesību aizsardzības un vides aizsardzības organizācijām, u.c. sabiedriskajām organizācijām).

ES ekomarķējumu piešķir tikai tiem produktiem, kas atbilst visiem attiecīgajā produktu grupā izstrādātajiem kritērijiem – labākajiem ekoloģiskajiem raksturlielumiem. Saskaņā ar ES Regulu EK nosaka ekomarķējuma kritērijus katrai produktu grupai. Līdz šim EK ir izstrādājusi ekoloģiskos kritērijus ES ekomarķējuma piešķiršanai (līdz ar to ekomarķējums var tikt piešķirts) 34 produktu grupām, to skaitā:

- ķermeņa kopšanas un sadzīves ķīmijas produktiem;
- absorbējošiem higiēnas produktiem;
- tekstilizstrādājumiem, apaviem;
- krāsām, lakām;
- elektroierīcēm (datoriem, TV);
- segumiem (koka grīdām, cietiem segumiem);
- mēbelēm, dārzkopības produktiem;
- lubrikantiem (eļļām, smērvielām);
- gultas matračiem;
- pārveidotam papīram, avižpapīram, salvešpapīram, iespiedpapīram u.c. papīra izstrādājumiem;
- tūrisma atpūtas vietu pakalpojumiem
- telpu uzkopšanas pakalpojumiem.

ES ekomarķējumu piešķir uz laiku, cik ilgi ir spēkā Eiropas Komisijas kritēriji attiecīgajā produktu grupā, pēc tam produktiem jāveic sertifikācija atbilstoši jaunajām prasībām (kritērijiem). Standartā kritērijus izstrādā uz četriem vai sešiem gadiem. Pēc tam tiek pieņemts lēmums par to pārskatīšanu atbilstoši jaunākajām iniciatīvām vides aizsardzībā vai kritēriju pagarināšanu bez izmaiņām. Kad jaunie pārskatītie kritēriji stājas spēkā, esošo ES ekomarķējuma licenču turētājiem ir jāpiesakās licencei no jauna. Parasti jaunajā EK lēmumā par attiecīgās produktu grupas kritērijiem ir noteikts pārejas periods, kura laikā produkti ir jāpielāgo jaunajiem kritērijiem un jāpiesakās to novērtēšanai no jauna.

EK ir izdevusi ES ekomarķējuma lietotāju rokasgrāmatu, kurā Jūs uzzināsiet vispārīgu informāciju par ES ekomarķējuma pieteikšanās procesu, detalizētāku informāciju meklējiet [ES ekomarķējuma tīmekļa vietnē](#).

Produktu grupu kritēriji

Ekomarķējuma piešķiršanas kārtība

Aktualitātes

Eiropas Savienības ekomarķējuma kritēriju pārskatīšana produktu grupā augšanas substrāti, augsnes ielabotāji un mulča.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 66/2010 (2009. gada 25. novembris) *par ES ekomarķējumu* I pielikumā noteikto kārtību ir uzsākta pārskatīšanas procedūra pašlaik spēkā esošajiem Eiropas Savienības (turpmāk – ES) ekomarķējuma kritērijiem produktu grupā augšanas substrāti, augsnes ielabotāji un mulča, kas noteikti ar 2015. gada 8. novembra EK lēmumu 2015/2099 (spēkā līdz 2022. gada 30. jūnijam).

Kritēriju pārskatīšana ir to sākuma posmā, kad Eiropas Komisijas zinātniskais centrs nodevis [kritēriju projektu](#) publiskajai apspriešanai, kuras ietvaros jebkurai ieinteresētajai personai, arī nozares asociācijai, pastāv iespēja iesniegt priekšlikumus līdz 2021. gada 19. septembrim.

Komentāru iesniegšanai aicinām izmantot komentāru tabulu (html versija).

[Komentāru tabula](#)

Aizpildītā komentāru tabula nosūtāma uz e pasta adresi: JRC-B5-GROWING-MEDIA-AND-SOIL-IMPROVERS@ec.europa.eu.

Aicinām iepazīties ar īsiem informatīviem aprakstiem (latviešu valodā) par prasībām dažādās produktu grupās

 [ES ekomarķējuma kritēriju saraksts cietajam segumam](#)

 [ES ekomarķējuma kritēriju saraksts gultu matračiem](#)

 [ES ekomarķējuma kritēriju saraksts tekstilizstrādājumiem](#)

 [ES ekomarķējuma kritēriju saraksts tūristu mītnēm](#)

 [ES ekomarķējuma kritēriju saraksts mēbelēm](#)

 [ES ekomarķējuma kritēriju saraksts mazgāšanas līdzekļiem](#)

Aktualitātes ES ekomarķējuma produktu grupās "mēbeles" un "gultas matračī"

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm produktu grupās "*mēbeles*" un "*gultas matračī*" publicētajiem komunikācijas rīkiem, kas ietver arī Dāņu, Čehu un Itālijas mēbeļu ražošanas uzņēmumu, kā arī Šveices gultas matraču ražotāja veiksmes stāstus darbam sociālajos medijos un citur.

 [Komunikācijas rīki](#)

Aktualitātes ES ekomarķējuma produktu grupā "iekšdarbiem un ārdarbiem paredzētās krāsas un lakas"

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm produktu grupā "*iekšdarbiem un ārdarbiem paredzētās krāsas un lakas*" un publicētajiem komunikācijas rīkiem darbam sociālajos medijos un citur.

 [Komunikācijas rīki](#)

Aktualitātes ES ekomarķējuma produktu grupā "mazgāšanas līdzekļi un iekštelpu tīrīšanas pakalpojumi"

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm produktu grupā "*mazgāšanas līdzekļi un iekštelpu tīrīšanas pakalpojumi*" un publicēto Itālijas kompānijas Samsic Italia veiksmes stāstu.

 [Veiksmes stāsts](#)

Samsic Italia ir viens no pirmajiem uzņēmumiem, kas 2019. gadā ir saņēmis ES ekomarķējuma sertifikātu tīrīšanas pakalpojumiem. Kā lielākas Samsic grupas loceklis, kas darbojas 25 valstīs, Samsic Italia sniedz ēku un aprīkojuma tīrīšanas, apkopes un energoapgādes pakalpojumus Itālijā.

Komunikācijas rīki darbam sociālajos medijos un citur, kā arī vizualizācijas piemēri produktu grupai "*mazgāšanas līdzekļi un iekštelpu tīrīšanas pakalpojumi*".

 [Komunikācijas rīki](#)

 [Vizualizācijas piemēri](#)

Jau kopš 1980. gada katru gadu 27. septembrī tiek atzīmēta Pasaules tūrisma diena. Šīs dienas mērķis ir atgādināt sabiedrībai par tūrisma milzīgo ekonomisko, sociālo, politisko un kulturālo nozīmi. Aicinām iepazīties ar noderīgu informāciju par tūristu mītnēm ar ES ekomarķējumu, kas ir energoefektīvas, samazina ūdens patēriņu un atkritumu daudzumu - www.sustaineurope.com.

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm produktu grupā "tūristu mītnes" un Eiropas vides biroja publicēto video meta.eeb.org par priekšrocībām izvēloties tūrista mītni ar ES ekomarķējumu, kā arī publicēto Melnkalnes tūristu mītnes UTJEHA veiksmes stāstu.

 [Veiksmes stāsts](#)

Melnkalnes tūristu mītne UTJEHA ir pirmā tūristu mītne Melnkalnē, kurai 2012. gadā ir piešķirts ES ekomarķējums un tā ir atzīta par ilgtspējīga tūrisma modeli Melnkalnē un visā Eiropā.

UTJEHA ir īstenojusi reālus pasākumus enerģijas patēriņa samazināšanai, kā piemēram, tūristu mītnē viesiem paredzētie numuriņi ir aprīkoti ar viedtālruniem, kas darbojas ar saules enerģiju "Ginko" un, ierobežojot CO₂ emisiju, UTJEHA izmanto tikai enerģiju taupošas spuldzes, tualetes papīru, šampūnu un ziepes ar ES ekomarķējumu. UTJEHA ir īstenojusi proaktīvu rīcību atkritumu apsaimniekošanā, iegādājoties alumīnija kārbu drupinātāju, ar kuru palīdzību tūrisma mītnes viesu radītie alumīnija atkritumi tiek saspiesti un nogādāti tālāk atkritumu apsaimniekotājiem. Šīs iniciatīvas ir pierādījums tam, ka uzņēmums ir pilnībā ievērojis ES ekomarķējuma redzējumu par iesaistīšanos ilgtspējības jautājumos.

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm produktu grupā "*iespiedpapīrs un salvešpapīrs, un salvešpapīra izstrādājumi*" un publicēto Somijas kompānijas UPM veiksmes stāstu.

 [Veiksmes stāsts](#)

Somijas kompānija UPM ir pasaulē vadošais kopēšanas un iespiedpapīra ražotājs, kuras produktiem 2006. gadā ir piešķirts ES ekomarķējums. Ņemot vērā to, ka bez ķīmiskajām piedevām *papīra izstrādājumu ražošanā* nepieciešams arī liels enerģijas un ūdens daudzums, UPM ir cieši apņēmieš veicināt aprites ekonomiku, atkārtoti izmantojot 94 % papīra ražošanas laikā radītos pelnu atkritumus un ierobežojot CO₂ emisiju.

Komunikācijas rīki darbam sociālajos medijos un citur, kā arī vizualizācijas piemēri produktu grupai "*iespiedpapīrs un salvešpapīrs, un salvešpapīra izstrādājumi*".

 [Komunikācijas rīki](#)

 [Vizualizācijas piemēri](#)

Aktualitātes ES ekomarķējuma produktu grupā "apavi"

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm produktu grupā "apavi" un publicēto Zviedrijas kompānijas Kavat veiksmes stāstu.

 [Veiksmes stāsts](#)

Zviedrijas kompānija Kavat ir viena no pirmajām apavu kompānijām, kurai 2008. gadā ir piešķirts ES ekomarķējums produktu grupā "apavi". Kavat ražo izturīgus un kvalitatīvus apavus, kas izgatavoti no ilgtspējīgiem materiāliem ar videi draudzīgākiem ražošanas procesiem. Iegūstot ES ekomarķējumu apmēram 50 modeļiem, Kavat ir kļuvis par vienu no videi draudzīgākajiem apavu ražotājiem Eiropā.

Komunikācijas rīki darbam sociālajos medijos un citur, kā arī vizualizācijas piemēri produktu grupai - "apavi".

 [Komunikācijas rīki](#)

 [Vizualizācijas piemēri](#)

Aktualitātes ES ekomarķējuma produktu grupā "koksnes, korķa un bambusa materiālu grīdas segumi"

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm produktu grupā "*koksnes, korķa un bambusa materiālu grīdas segumi*" un publicētajiem komunikācijas rīkiem darbam sociālajos medijos un citur.

 [Komunikācijas rīki](#)

UNILIN ir pirmais grīdas segumu ražotājs, kas saņēmis ES ekomarķējumu lamināta grīdas segumam. Piešķirot ES ekomarķējumu uzņēmuma trim zīmolu Pergo, Quick-Step un Balterio koka grīdām un laminātiem, uzņēmums ražo ilgtspējīgus koka grīdas segumus, vienlaikus vēl vairāk nostiprinot savas pozīcijas tirgū.

Aktualitātes ES ekomarķējuma kosmētisko līdzekļu grupā

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm kosmētisko līdzekļu grupā un publicēto Vācu kompānijas ADA International veiksmes stāstu.

 [Veiksmes stāsts](#)

ADA International ir viens no pirmajiem viennīcas kosmētikas tirgus līderiem Vācijā, kuram 2008. gadā tika piešķirts ES ekomarķējums kosmētisko līdzekļu grupā. ADA International "*Eco by Green Culture*" piedāvātā produktu līnija, kurā ietilpst ES ekomarķējuma ziepes, dušas želejas, šampūni un matu kondicionētāji, tostarp ADA progresīvā izsmidzinātāju sistēma, kas tiek piedāvāta viesnīcām un garantē ietekmes uz vidi samazināšanu visā to aprites ciklā, vienlaicīgi sekmējot ilgtspējīgu, videi draudzīgu preču un pakalpojumu tirgus attīstību.

Komunikācijas rīki darbam sociālajos medijos un citur, kā arī vizualizācijas piemēri produktu grupai - noskalojamie kosmētikas līdzekļi.

 [Komunikācijas rīki](#)

 [Vizualizācijas piemēri](#)

Aktualitātes ES ekomarķējuma produktu grupā "absorbējošie higiēnas produkti"

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm produktu grupā "*absorbējošie higiēnas produkti*" un publicētajiem komunikācijas rīkiem darbam sociālajos medijos un citur.

 [Komunikācijas rīki](#)

2017. gadā Essity, pasaules mēroga personīgās higiēnas, sadzīves produktu un profesionālās higiēnas līdzekļu līderis, sadarbojās ar populāro holandiešu mazumtirgotāju Kruidvat, lai ražotu EU ekomarķējuma zīdaiņu autiņbiksītes. Gadu gaitā Essity ir sasniegjis ilgtspējīgas produktu attīstības pioniera statusu, savukārt Kruidvat četru pīlāru CSR stratēģijā (pārdošana vieta, vide, kopiena, darba vieta) tiek izmantota holistiskā pieeja sociālajai attīstībai un ietekmei uz vidi. Abus uzņēmumus virza ilgtspējīga ražošana un inovācijas, lai apmierinātu patērētāju pieprasījumu pēc ilgtspējīgiem bērnu kopšanas līdzekļiem, un tie ir apņēmušies iesaistīties to problēmu risināšanā, kuras nosaka 17 ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi.

Aktualitātes ES ekomarķējuma produktu grupā "tekstilizstrādājumi"

Aicinām iepazīties ar aktualitātēm produktu grupā "*tekstilizstrādājumi*" un publicētajiem komunikācijas rīkiem darbam sociālajos medijos un citur.

 [Komunikācijas rīki](#)

Uzņēmuma Neutral sertifikātu klāsts, kas ietver ES ekomarķējumu, aptver visus apģērba ražošanas sociālos, ētiskos un vides aspektus un sniedz garantiju, ka šāds apģērbs ir viens no videi draudzīgākajiem tirgū. Neutral ieguva ES ekomarķējumu pirms vairāk kā desmit gadiem, 2008. gadā, laikā, kad daži produkti tika sertificēti pēc vides aizsardzības, it īpaši tekstilrūpniecībā. Sadarbība ar starptautiskiem standartiem, piemēram, GOTS un Fairtrade, un visticamāko marķējumu meklēšana, piemēram, ES ekomarķējums, bija Neutral risinājums, lai uzņēmums būtu pēc iespējas ilgtspējīgāks. Neutral līdzdibinātāji īpaši novērtēja ES ekomarķējuma izvēlēto reģeneratīvā dizaina stratēģiju, kurā tiek analizēts viss izstrādājumu dzīves cikls.

Atbildīga ekomarķēto produktu izvēle

Ekodizaina kompetences centrs ar Ziemeļu Ministru padomes atbalstu ir radījis uzticamo ekomarķējumu zīmju gidu, kur blakus ES ekomarķējumam atrodas arī citi uzticami ekomarķējumi un informācija par tiem.

Noderīga informācija patērētājiem - ekomarkejums.lv.

Sagatavots 13.07.2017.

Ar prieku paziņojam, ka pieejami jaunie ES Ekomarķējuma informatīvie bukleti "*Labāk videi, labāk jums!*" latviešu valodā. To varat aplūkot un lejupielādēt:

 Buklets

Bukletu iespējams saņemt arī papīra formātā Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, iepriekš sazinoties pa tālruni [+371 67321173](tel:+37167321173) vai elektroniski: vpvb@vpvb.gov.lv.

Sagatavots 03.07.2017.

Mēs priecājamies paziņot, ka ES Ekomarķējumam tagad ir izveidota pašam sava sociālā portāla [LinkedIn](#) lapa. Aicinām kļūta par tās sekotāju, lai uzzinātu aktualitātes un interesantu informāciju saistībā ar ES Ekomarķējumu.

Jūs arī varat sekot ES Ekomarķējumam [Facebook](#) un [Twitter](#) portālos!

Sagatavots 15.06.2017.

Eiropas Savienības (ES) ekomarķējuma oficiālajā tīmekļa vietnē ir publicēti vairāki dalībvalstu panākumu stāsti saistībā ar ES ekomarķējuma ieviešanu savā uzņēmumā. Viens no panākumu stāstiem pieder Latvijas AS "Spodriņa", kura ir ES ekomarķējuma licenču turētāja jau kopš 2013.gada. Atbildot uz jautājumu par to, kas pārliecinājis AS "Spodriņa" pieteikties ES ekomarķējumam tā norāda:

"Lai nodrošinātu produktu atpazīstamību visā Eiropas Savienībā, kopš 2012.gada AS "Spodriņa" ir izvēlējusies attīstīt tās produktus saskaņā ar Eiropas Savienības oficiālā ekomarķējuma ekoloģiskajiem kritērijiem. ES ekomarķējums apstiprina produktu atbilstību īpaši augstiem vides standartiem un ir vienīgā oficiālā garantija, kas nodrošina patērētājam precīzu, zinātniski apstiprinātu informāciju, kura nav maldinoša saistībā ar produkta radīto ietekmi uz vidi. Darbojoties saskaņā ar kritērijiem, AS "Spodriņa" ir apņēmusies veicināt korporatīvo sociālo atbildību, izrādot rūpes par tās produktu ietekmi uz vidi visos produkta dzīves cikla posmos un popularizējot ilgtspējīgu biznesu."

 [Pilnais AS "Spodriņa" panākumu stāsts](#)

Sagatavots 31.05.2017.